

Yhteistyötä koheesiopolitiikan avulla - miten EU:n koheesiopolitiikka vaikuttaa EU:n Itämeri-strategiaan?

EU:n koheesiopolitiikka tasaa alueellisia eroja Euroopan unionissa

EU:n koheesiopolitiikka, lyhyesti määriteltynä, pyrkii vähentämään alueellisia eroja Euroopan unionissa. Sitä ei ole kuitenkaan kohdennettu pelkästään unionin köyhimmille alueille, vaan jokainen EU:n jäsenmaa hyötyy siitä.

Koheesiopolitiikka vaikuttaa EU-kansalaisten jokapäiväiseen elämään, sillä se tukee alueiden kehittymistä ja investointeja. Tämän seurauksena syntyy uusia työpaikkoja ja taloudellinen kasvu sekä kilpailukyky vahvistuvat.

Koheesiopolitiikka on merkittävä osa EU:n budjettia: vuosien 2014 - 2020 budjetissa yli 30 % oli varattu erilaisille koheesiopolitiikan rahoitusinstrumenteille. Näitä ovat esimerkiksi Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto ja koheesiorahasto, joista jokaisella on eri tavoite.

EU:n makroaluestrategiat huomioivat alueelliset mahdollisuudet ja haasteet

EU:n makroaluestrategiat kattavat lähes 2/3 osaa koko unionista ja ne edustavat uudenlaista ja kokeellista monitasohallintoa. Strategiat saivat alkunsa havainnosta, että makroalueiden valtioilla on maantieteellinen sijaintinsa ja kulttuurinsa takia usein samanlaisia mahdollisuuksia ja haasteita. Näihin voidaan vastata paremmin yhteistyöllä, jota strategiat edesauttavat.

Yli rajojen yhdessä työskenteleminen onkin makroaluestrategioiden ytimessä. Tiivis yhteistyö, jota tehdään niin terveyden, ympäristönsuojelun, innovaatioiden, liikenteen kuin turismin ja kulttuurin parissa vaikuttaa positiivisesti alueen ihmisten arkeen ja tulevaisuuteen.

Maantieteellinen sijainti määrittää jokaista EU:n makroaluestrategiaa. Itämeri on EU:n Itämeren alueen strategian (EUSBSR) keskiössä, ja se yhdistää ja inspiroi ihmisiä työskentelemään yhdessä. EUSBSR:n kolme päätavoitetta ovat myös läheisesti linkittyneet mereen: Meren pelastaminen (Save the sea), alueen yhdistäminen (Connect the region) ja hyvinvoinnin lisääminen (Increase prosperity).

EU:n makroaluestrategioille ei myönnetä lisärahoitusta, vaan toimivat olemassa olevien rahoitusinstrumenttien turvin. Näistä yleisin on Euroopan aluekehitysrahasto, joka rahoittaa esimerkiksi rahat ylittävää yhteistyötä.

Miten EU:n makroaluestrategiat liittyvät koheesiopolitiikkaan?

EU:n Itämeren alueen strategiaa toteutetaan konkreettisesti hankkeissa. Nämä liittyvät makroaluestrategiat läheisesti koheesiopolitiikkaan, sillä suurin osa EU:n Itämeren alueen strategiaa toteuttavista hankkeista saa rahoitusta koheesiopolitiikan rahoitusinstrumenteista.

Makroaluestrategiat kannustavat eri valtioita työskentelemään yhdessä, jolloin ne vahvistavat erityisesti koheesiopolitiikan yhteistyön ulottuvuutta. Vahva alueellinen yhteistyön kulttuuri heijastuu positiivisesti taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen koheesioon.

Strategiat tuovat yhteen toimijoita yhteiskunnan eri tasoilta ja tuovat EU:n myös lähemmäksi kansalaisia konkreettisten hankkeiden kautta, joissa kansalaiset voivat olla mukana tai joiden tulokset vaikuttavat arkielämässä. Vahvat ja hyvinvoivat makroalueet edistävät myös eurooppalaisen demokratian kehitystä ja vahvistavat EU:n arvoja, erityisesti näinä aikoina, jolloin Eurooppa kohtaa useita haasteita.

Makroaluestrategiat voivat myös toimia suunnannäyttäjänä ja toimia malleina koko Euroopan unionille. EU:n Itämeren alueen strategia on esimerkiksi vaikuttanut EU:n ilmastonmuutosstrategiaan. Lisäksi

Itämeren alueella on pitkät perinteet työstä merien roskaantumista vastaan, jota usein tehdään EU-rahoitteisissa hankkeissa, ja joka voi toimia globaalina toimintamallina.

Makroaluestrategiat ovat EU:n strategioita, mutta niillä on tärkeä rooli myös linkkinä EU:n ulkopuolisiin maihin. EU:n Itämeren alueen strategia koostuu kahdeksasta EU-jäsenestä ja neljästä naapurimaasta (Islanti, Norja, Valko-Venäjä ja Venäjä). Strategiat tekevät aktiivista yhteistyötä alueellisella tasolla EU:n ulkopuolisten maiden kanssa ja tätä kautta vahvistavat näiden maiden linkkejä unioniin. Itämeri ja sen tilan parantaminen tarjoavat luonnollisen, EU-rajat ylittävän yhteistyöalustan Itämeren alueen kaikkien maiden välillä.

Koska makroaluestrategiat eivät saa lisärahoitusta, eivät tee uutta lainsäädäntöä tai perusta uusia instituutioita, niiden tuleekin keskittyä selkeisiin toimiin. EU:n Itämeren alueen strategialle ympäristökysymykset, erityisesti meren suojeluun liittyvät, ovat toimintaa eteenpäin ajavia voimia. Makroaluestrategia tarjoaa yhteistyöalustan meren pelastamiseen liittyville toimille.

EU-rahoitteiset hankkeet, jotka toteuttavat EU:n Itämeren alueen strategian tavoitteita erityisen hyvin, kutsutaan lippulaivoiksi. Osa näistä lippulaivahankkeista on muuttunut yksittäisistä projekteista verkostoiksi ja foorumeiksi, kuten Baltic Sea Fisheries Forum, jotka edesauttavat dialogia ja yhteistyötä. Tällainen muutos projektista vakiintuneeksi rakenteeksi kuvaa myös projektien ja niiden tulosten kestävää elinkaarta.

Lähteet:

“10 Myths and Facts about EU Cohesion policy”

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/myth-busting/

An introduction to EU Cohesion Policy 2014-2020 (2014)

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_en.pdf

Study on macro-regional strategies and their links with cohesion policy (2017)

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2017/macro-regional-strategies-and-their-links-with-cohesion-policy

Report from the commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the implementation of EU macro-regional strategies COM/2016/0805 final

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0805>

The article is part of an European Union funded project "[Cohesion through EUSBSR](#)" promoting positive results of EU Cohesion policy in the Baltic Sea macro-region (EUSBSR).

The article reflects only the author's view and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

With financial support from the European Union

